

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesöljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófjának, 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 8-szor; hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Készítők nem aratnak vissza.</i>	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, azt István-tér 1.	Felőlő szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadóhivatalos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Égész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyen szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többzetri hirdetéseknel engedmény
--	--	---	---	---

A spicli-kormány a néppárt ellen.

(T. L.) Egyik politikai tudósítónktól, ki híreit mindig a leghitelesebb forrásokból szokta meríteni, vesszük a következő sorokat:

„Biztos értesülésem van arról, hogy a belügyminiszter odautasította a főispánokat, a főispánok a főszolgabírákat s a főszolgabírák a jegyzőket, hogy az egyes községekben észlelhető néppárti mozgalmakról, valamint arról is, hogy a liberális párt hány szavazatra számíthat az illető községekben, hivatalos értesítést küldjenek, melyek aztán a főszolgabírák és főispánok kezéin keresztül „szives tudomásvétel és láttamozás végett“ a belügyminiszteriumba fognak kerülni. Sőt mi több, a kormány egy „Alkotmánykérdés, vagy a néppárt ellen“ című röpiratot több példányban küldött minden községbe „buzgó terjesztés céljából“.

Tehát igaz, amit apr. 27-iki számunkbana „Magyarország“ nyomán jelentettünk! Perczel Dezső tehát utasítást adott a főispánoknak s mindazoknak, kiket illet, hogy tegyék vizsgálat tárgyává a néppártot; kutassanak hol, merre van hazája, mennyi az alattvalója, minő a szervezete, mi a tulajdonképeni tendenciája, kik viszik a vezérszerepet? S mivel a néppártról van szó, s mivel már Bánffy már annyira exponálta magát a néppárt ellen s annak vakmerősége miatt, hogy még élni merészel, holott ő már Tarnóczyakat működtetett s alig jellemezhető módon le is kapta e pártot: nem kételkedünk abban, hogy igen hű jellemrajzok fognak ő kegyelmsége elé kerülni. Mert hiszen a milyen képet rendel a műkedvelő, olyan képet fest a művész.

Bánffy báró alighanem torzképekben fog gyönyörködni. Hiszen a néppártnak a kiegyezéssel szemben alkotmányos loyálisánál többre becsüli Eötvös-Kossuthék támogatását is. Ezért már valószínűleg eleve gyönyörködik a beérkezendő jelentésekben. A kormány kimondotta már, hogy a néppárt veszélyes. Hogyan dezavualná tehát a véleményében a derék és szófogadó főispánok? A

kormány kimondotta, hogy ott fanatizáltak és fanatizáltak vannak egyesülve. Ki merne tehát ellene mondani? A kormány kimondotta, hogy a néppárt programjában igen sok a szociális olaj. Szabad-e ezzel ellenkezőt állítani? A kormány azt tartja, hogy az egész csak egy kis vakbuzgó csapat üres lárma. Miért renditenék meg őt ebben a meggyőződésben, melyből folyólag azt mondhatja, rá se kell hederíteni, mert leó non capit muscas?

Hanem hát mi azt tartjuk, e nyomozásban van egy kis félsz is. A függetlenségi pártnak, valamint a nemzeti pártnak elég sok képviselője van, míg a néppártnak ma még csak egy. Nem azt tapogattja-e a mi szeretve tisztelt miniszterelnökünk, hogy az esetleges általános választásoknál körülbelül mennyi erőt és alkotmányos költséget vennének igénybe? Sok csáktornyai s nyitrai győzelmet sem a pártkassza, sem a rendelkezési alap nem bír meg. A modern Pyrrhust győzelmei ölik meg. Kell egy kis vigasztalást keresni s a főispánok azt valószínűleg meg is adják. El fogják mondani, hogy néppárt tulajdonképen nincsen. Csak vezérek, zászlótartók s itt-ott egy-egy fanatizált pap van, kik már jövőjökkel leszámoltak, mivel pályájuk megtorlódott s haladásra gondolni nem mernek. Hát ezek fanatizálják a tömeget, mely velök lárma — épen a választás napjáig, akkor arra szavaz, a ki eteti és fizeti.

Arra el vagyunk készülve, hogy a főispán urak sem számunkra, sem tendenciánkra nézve nem festenek valami magasztos képet. Főképen a nép vallásérkölcsi igazait védő kath. papok lehetnek elkészülve egy kis alkotmányos hajszára, különösen ha Bánffy báró csakugyan jónak látná holmi „Pan Farar“-t szubvenció-nál. Mi azonban haladni fogunk kijelölt pályánkon azon reményben, hogy ha a kormány ebből egy kis vigasztalást merit is, eljön a kiábrándulás napja is, mikor be fogja látni, hogy tévedett is, meg is tévesztették. Mi erőnkkel lelkünk meggyőződéséből meritjük s nem adjuk föl a reményt,

hogy Mária országa választó polgárait még a politikai erkölcstelenség nem hatotta át annyira, hogy ne tudják érezni a csapást, melyet vallásukra s ez által társadalmi és családi életükre mértek s még mérni akarnak.

A mit a liberális rendszer, a mit Tisza Kálmán 1875 óta egyetlen egy ellenzéki párttal, még a dinasztia-ellenes függetlenségi párttal szemben sem tett meg, azt megteszi most a vallás-és trónfentartó néppárttal szemben Bánffy báró. Spiclikedésre adja magát s spiclikedéssel bizza meg a főispánokat és a főszolgabírákat. Hiába, a kit Isten el akar pusztítani, annak elveszi az eszét. A kormány már a kétségbeesés esztelenségével, botorságával dolgozik a néppárt ellen.

— Zichy Nándor gróf a királynál.
Zichy Nándor grótot a király hétfőn hosszabb kihallgatáson fogadta. Egy bécsi estilap tudni akarja, hogy a kihallgatásra a második nyitrai választás adott okot és hogy a gróf nem maga kérte a kihallgatást, hanem erre felhívást kapott, még pedig azon szerep miatt, melyet a gróf a legutóbbi nyitrai választás alkalmával játszott. Mikor ugyanis Szulovszky választási elnök zsendő utján valami utasítást küldött a grófnak, ez állítólag kijelentette, hogy neki nem parancsol senki, mert ő mint aranygyapjas vitéz a szokásos kompetencián kívül áll. Ezzel szemben kijelenthették, — s e kijelentésünket az e tekintetben jól értesült bécsi „Vaterland“ tegnapi száma megerősíti, hogy a gróf nem használta Nyitrán az említett jelenetkorazon szavakat, melyeket annak idején az összes lapok közöltek, és egy nem rendes tudósítónktól érkezett távirat nyomán a „Fejérmegyei Napló“ is közölte. Zichy gróf nem mondta Nyitrán, hogy ő mint aranygyapjas vitéz hercegi vagy főhercegi rangban van és ezzel magától elesik a polemia szükségessége a „Budapesti Tudósító“ c. félhivatalos könyvomatossal lappal, mely magyarázatot fűz az aranygyapjas vitézek rangjához. Másrészt merő koholmány az, hogy Zichy Nándor gróf „nem önként“ ment a királyi kihallgatásra. A liberális sajtó ezzel a koholmánnyal nyilván enyhíteni óhajta azon kinos benyomást, melyet a nyitrai kormánypárt üzemeltetett.

Május 1.

(b. f.) Még mindnyájan visszaemlékszünk azon tiszta, zavartalan örömről, melylyel május elsőjét szoktuk megünnepolni. A szép, vördfőnyes tavasz ünnepe volt e nap sokáig, sokáig és mindnyájan vettünk részt benne, tokintet nélkül a rangra, a foglalkozásra. Ma a társadalomnak egy nagy és számra nézve förlémetesen erős osztálya monopolizálja ezt e szép tavaszi ünnepet és már esztendőök óta halljuk, hogy május elsője a munkások ünnepe. Máskor vígan és gondtalanul üdvözöltük május havát, most a szocializmus réme kísért minden május 1-én. Máskor a költők énekelték meg tavaszutóját, most a politikusok és szociológusok minden május 1-én mély aggodalommal teszik kozoiket a beteg társadalom hevesen lüktető ütéréjére és aggódva kérdik: Meddig tart ez még így? Meddig folyog még a szocializmus? Mi lesz belőle és mi lesz belőlünk?

A szocializmus kérdése ma ép oly aktuális, a milyen aktuális volt Lassalle és Marx, Bebel és Liebknecht, Sz. Kovács János és többi magyar társai felléptekor. A kérdés fontos és megoldása oly nagy horderevvel bír a társadalom életére, fejlődésére és egyszermind oly nehéz, oly bonyolódott, hogy már évtizedek óta a legihletesebb szellemek szinte eredmény és siker nélkül foglalkoztak vele. Kutatták a szociális kérdés eredetét és a hányan kutattak, annyi különböző eredményre jutottak. Csak egyben egyeznek meg az elfogulatlan és a párttekiuteken fölülemelkedő kutatók abban, hogy aszocializmus mai alakjában ugyanazon francia forradalmak szüleménye, a melyekből századunk egyik legnagyobb veszedelme csirázott ki: az álliberálizmus. Ezt a ténylet csak azok a liberálisok tagadják ma úgy külföldön, mint

Magyarországon, a kik ádáz küzdelmet indítottak a vallás és erkölcs, a társadalmi rend e két legszilárdabb oszlopa, s ezáltal a kath. egyház ellen. De ne ereszkedjünk a szocializmus theoretikus fejtegetésébe. Ez nagyon messzire vezetne és újat nehezen tudnánk felhozni, mert e kérdés már jóformán ki van merítve. Sokkal érdekesebb és hasznosabb is a kérdés praktikus oldaláról szólani.

Az az elvitázhatlan tény, hogy a szocializmus már évek óta feltartóztatlanul terjed Magyarországon, fényesen megcáfolja a liberalizmus egyik vádját, melyet különös előszeretettel emelnek az egyház ellen. Rámutatnak ugyanis arra, hogy Belgiumban már évek hosszu sora óta „klerikális“ kormányok vezetik az államügyeket, valamint arra, hogy a legújabb időben épen Belgiumban tette a szocializmus a legnagyobb hőditásokat (a múlt évben még politikai pártot is tudott beküldeni a brüsszeli parlamentbe) és ebből azt a következtetést vonják, hogy imo, a katholicizmus képtelen megküzdeni a szocializmussal. Nos, mi Magyarországra mutatunk. Itt már 20 év óta liberalis uralomhoz van szerencsénk s imo, sem Tisza Kálmán, sem Wekerle Sándor, sem Bánffy Dezső nem voltak képesek megakadályozni a szocializmus behozatalát és gyors terjedését. Sőt ellenkezőleg, kormányrendszerek még jobban elősegítette a külföldi szocialista esábitók művét. A kormányok egyenesen segédkezet nyújtottak és nyújtanak ma is a szocialistáknak, még pedig egyrészt negatív, másrészt pedig pozitív formában.

Negatív formában azzal, hogy 20 év óta nem tettek a magyar kormányok abszoluto semmit a gyári és a mezőgazdasági munkások helyzetének javítására. Alapítottak ugyan gyárakat és kedvezményekben részesítik a nagyiparosokat, pártolják a ban-

kokat, részvénytársaságokat, a nagykereskedelmet, de mindez csak a nagyiparosoknak hajt hasznot, a gyárosoknak, a nagytőkének, míg a szegény munkásnépre ügyet sem vetnek és még arról sem gondoskodnak, hogy legalább a tulságos adózás terhére vennék le válláról és rendeznék viszonyát a munkaadókhoz. A társadalom egymagában képtelen itt segíteni. A társadalom csak pillanatnyi segílyt tud nyújtani, pedig a munkásosztály helyzetének állandó javítására van szükség, ilyen javítást pedig csak az országgyűlés, a kormány, egyáltalában a törvényhozás van hivatva eszközölni.

Nem szabad még e mellett figyelmen kívül hagyni, hogy a liberális kormányrendszer még erkölcsötől, vallásától, lelke egyensúlyától is megfosztja a munkásosztályt, a meunyiban minden téren megnyirbálja az egyház hatáskörét és közönséges polgári aktusokká alacsonyít le olyan egyházi intézményeket, melyek eddig szentek voltak a szegény nép szemében és a melyek eddig a társadalmi rend legerősebb támaszainak bizonyultak. És midőn a liberalizmus azonban még a hitközhöz hü papokat üldözi, azzal kevesebbet árt ezeknek, mint a szegény népnök, mely eddig az ő nagy szorongatásaiban a papnál és nem a jegyzőnél keresett vigasztalást, biztatást, lelki erőt.

És midőn az ilyenformán nemcsak anyagilag elnyomott, hanem lelki támaszától is megfosztott és Istenevetett hitében megingatott nép végső kétségbeesésében és a szenvedélytől elvakultan erőszakhoz nyul, mint ezt az alföldön szomoruan kellett tapasztalunk, akkor elveszi a kormány pozitív eszközzeit a szocializmus elnyomására és ezek a szurony, a s'bürtön. Már évek óta hangoztatják a munkások sérelmeiket és ezeknek nem társadalmi, hanem törvényhozási uton való orvoslását kérték. A röpi-

TÁRCA.

Szt. Márk temploma.

— Saját levelezőnkől. —

Venecze, ápr. 29.

Nagy és fényes ünnepek közepette ment végbe a múlt napokban Venecze (olaszul Venezia) leghíresebb templomának, a Szent Márk bazilikának 800 éves jubileuma. A patriarcha tizenkét püspök és számos más prelátus segédlete mellett mondta a jubiláris szt. misét s ezzel szt. Márk evangélistának arannyal, mozaikkal és fenséges szobrokkal gyönyörűen feldiszitett temploma egy új századba lépett.

A jubileumi ünnepek nemcsak a templom felszentelésének dícsőségét juttatta a veneczeiek eszébe, hanem az elment 800 év letűnt hatalmát, lángoló hitbuzgóságát és szorencsétlen eseményeit is. A bazilika vallási és politikai, tudományos és művészeti tekintetben annyira össze van nőve a veneczei köztársaság történetével, hogy egyiket a másiktól elválasztani lehetetlen.

801-ben Kr. u. történt, hogy Agnello Partecipario veneczei doge (fejedelem) Malamocoból a Rialló szigetére tette át a dogék székhelyét és ezzel megvetette a mai Venecze alapját. Hogy mennyire hitbuzgók voltak a mai veneczeiek ősei, bizonyítja azt, hogy már 19 évvel utóbb, 829-ben diadallal Veneczebe hozták szt. Márk evangélista ereklyéit s mondhatni, az ő jelenlétébe tették le az új város alapkövét. Az új város legelső épületei közt az evangélista templomát találjuk, de nem azt a fényes bazilikát, melyet ma annyira csodálunk, hanem egy egyszerűbb és kisebb templomot, mely a mainak csak egy részét

foglalta el. 144 évig, 973 ig állott ez a templom, mikor a nép fellázadt IV. Pietro Candiano doge zsarnoksága ellen és dühében felgyújtotta a dogek palotáját, mely alkalommal a tűzvész a templomot is elhamvasztotta. Pietro Candiano utódja, a szent életű Pietro Orseolo doge újra felépítette a templomot, mely ezen új állapotában mintegy 70 évig körülbelül 1073 ig állott fenn. Ekkor már növekedvén Venecze hatalma és gazdagsága, Domenico Contarini doge időszerűnek tartotta a város védőszentjének ereklyéit egy hozzá méltóbb templomban elhelyezni s oly nagy-szerű templom építését tervezte, mely a kereszténység legfényesebb templomaival is kiállja a versenyt.

Ugyane században nagy lendületet vett Olaszországban a műépítészet. Firenze (Florenza) remek középületekkel ékeskedett, Pármában ekkor épült a híres dóm, Milanóban Szent-Ambrus temploma, Pisában a szaracérok fölött kivívott győzelmek emlékére a gyönyörű székesegyház stb. Venecze sem maradhatott hátra és Szent Márk bazilikájának újra építése céljából a leghíresebb görög építészeket hozatta Konstantinápolyból. Ezek az új templom mintáján ugyancsak a konstantinápolyi apostolok templomát vették a görög keresztel és az őt kupolával együtt, melyet a templom három oldalán elfolyosó vesz körül. A görög építészek úgy oldották meg feladatokat, hogy a ki látta volna a régi konstantinápolyi templomot s összehasonlítani a mai veneczei Szt-Márkkal, azt gondolhatná, hogy az utóbbi az előbbinek szolgálai utánzata.

A XI. századnak volt ugyan érkeke a művészet iránt, de a főszűlet mégis a tartósságra fektette s a mozaikkal kirakott

helyeken kívül mindenütt a templomok falainak erősségét tartotta szem előtt. Szent-Márk temploma homlokzatán az első időben öt nagy iv alaku nyílás volt, melyeket azonban az oldalakra erősített márványlapokkal befedtek. Ezen nyílások lényegesen különböztek a mai, részint derékszögű, részint apszisz-alaku nyílásoktól, melyeknek csupán csak dekoratív jellegük van. A XI. században nyert alakja a templomnak a következő századokban lassanként különféle módosulásokon ment át. A világkereskedelem és a keresztes háborúk megnyitották Venecze előtt a Keletet. A veneczei hajók messze földről hoztak márványt, mozaikanyagot és más disztárgyakat Szt-Márk temploma szépítésére.

A görög művészet hanyatlása után az olasz renaissance-nak kellett a bazilika bámulates művét befejeznie.

A templom kapura egymásután gyönyörű simbolikus disztiményeket, a párkánysatokra remek márványfaragványokat alkalmaztak. Ezekkel egyidejűleg épültek a keresztelő kápolna, a Szt. Izidor kápolnája, melyek a gót építészet legremekőbb alkotásai közé tartoznak, kevéssel több pedig Szt. Mária kápolnáját építették. Egy századdal későbbben Tizian, Tintoretto és Pordenone az arany század szebb-nél-szebb jelvényeivel disztítették fel a bazilikát. Egyáltalában nincs korszaka Venecze történetének, mely a Szt-Márk templomában valami emlékekkel nem volna megörökítve, a minthogy az egész templom nem egy ember, nem egy század munkája, hanem egy nép vallási, művészeti és politikai történetének köben való megörökítése.

tok, ujságcikkok, felolvasások egész özöne követeli már évek óta ugyanezt, de a kormány nem tesz semmit. Legföljebb anketákat hív össze, de ezeknek nincs se vége, se hossza, se a kívánt eredménye. A kormány nem foglalkozik komolyan a munkás kérdéssel, mert erre nincs rátermettsége és mert a haszontalan egyházpolitikával van elfoglalva. Pedig a munkás-kérdés megérdemli a komoly tanulmányozást és sürgőt a megoldást. Ha az illetékes körök komolyan vennék a dolgot, nagyon hamar beláthatnák, hogy a szigorúságnak, a kíméletlenségnek, a csendőrnek, a büntető törvény paragrafusának csak egy irányban van helye. Irigialmatlanul kell elbánni azon külföldi igazgatókkal, kik élő szóval és írásban terjesztik a józan, de könnyen félrevezethető magyar nép között a szocializmust. Ki kell őket utasítani az országból, a sajtókat pedig (éppen tegnap indult meg Budapesten az első szocialista magyar napilap) szigorú ellenőrzés alá kell vonni. A néppel azonban, a szegény, félrevezetett néppel azonban más-ként kell bánni, mint eddig bántak vele. És itt nemcsak a népnevelés javítása sürgős, hanem a felnőttek oktatása is. Az a munkás a maga együgyűségében és ebből kifolyó elfogultságában szentül meg van győződve a „8 órai alvás, 8 órai munka és 8 órai szórakozás“ jelszó bűvös hatásáról és elmaradhatatlan diadaláról.

Meg kell magyarázni a népnek, hogy ez a jelszó egy nagy abszurdum, és hogy megvalósítása annyira belevág a társadalom minden viszonyaiba, hogy ezzel teljes felfordulás állana be, a melyből haszna nem lesz senkinek s a melynek kárát ők magok is fájdalmasan éreznék.

De mindez nem elég.

Itt van még az adóügy, mely a nagy

tőkével szemben aránytalan terheket ró a munkás népre. Ez az ügy sürgős rendezést követel. Az adóbehajtás, az ezekre való enyhítendő, inséges vidékeken és időkben pedig teljesebben szüntendő, az adóhátralékok pedig ilyenkor elengedendők. Gondoskodni kellene továbbá népsegélyző egyletekről, a kisbirtokos és a kisiparos, valamint egyáltalában a gyári munkás nép hitelügyének rendezéséről. És itt van a választási jog. Tagadhatatlan, hogy itt is történnie kell valaminek az alsóbb néposztály javára; szóval a rendezendő kérdések egész labirintusa előtt állunk s a kormány nem tud, vagy nem akar belépni e labirintusba, vagyis jobban mondva, nem tud belőle kiszabadulni, mert visszautasítja az Ariadne fonalát: az egyház, a pápák, nevezetesen a „szocialista pápának“ elnevezett XIII. LEO pápa által kifejtett keresztény-szocializmust. És a meddig az egyház nélkül akarják leküzdeni a szocializmust, addig hiábavaló lesz minden igyekezet, minden fáradozás. Mi katolikusok, a kik hű fiaivagunk nemcsak egyházunknak, hanem hazánknak is, és a kik egyforma szeretettel szeretjük összes felebarátainkat, nem fogunk megszűnni a munkásosztály jól felfogott érdekében is küzdeni. — Május elseje az idén aránylag nyugodtan folyt le a munkásvilágban. Legyen szabad ebből arra következtetnünk, hogy a munkások között is józanabb felfogás, helyzetüknek, követeléseiknek józanabb mérlegére kezd terjedni.

Tegye meg mindenki kötelességét saját maga és a társadalom iránt és megtaláljuk az utat a békére, az egyetértésre, a szocializmus megszüntetésére.

Akkor aztán ismét mindnyájoknak lesz május elseje.

Wisszaélések hirdetések útján.

Budapest, április 22.

(—) Akárhányan, a kik e sorokat olvassák, biznyságot tehetnek arról, hogy hangzatos, sokat ígérő hirdetések által megtévesztve keserűen csalódtak, mert egyenesen meg lettek csalva. Ez volt jutalmuk, a miért elhitték a gyanús hirdetésekben foglalt dolgokat. Am a papiros türelmes, hirdetni lehet mindenfélét és igen sok hirdető épít különösen a gazdák rossz helyen alkalmazott takarékoságára és hiszékenységére.

Nem azokról a hirdetésekről van itt szó, a melyek olcsó pénzt ígérnek, sem azokról, a melyekben el van mondva, hogy egy nagy gyár bukása következtében az illető hirdető abban a helyzetben van, megvette a gyári készletet, hogy mesés áron, akár a földi boldogságot is adhatja, vagy pedig 3 frt 50 krajcárért egy zseborát, tizenkét személynek való asztalterítéket, pipát, esetleg egy pár cipőt, vagy finom angol kalapot és esernyőt.

Egészen másról van itt szó.

A gazdának az ő gazdaságában sok mindenre van szüksége, a mit be kell szereznie, hogy dolgozhasson. Itt vannak például a *kárpáti* és *mágneses kaszák*. Évről-évre, mielőtt a gabona a kalászáat kiháyná, megjelennek a megfelelő hirdetések. A „M. et Comp“ Bécs, G. et Comp“ Kolomea, „J. L.“ Sambor, „S. R.“ Bécs stb. cégek hirdeteisekben egyrészt óva intik a gazdákat a szédelgőtől, másrészt 5 kg. posta csomagba elkészített kaszáikkal szeretnék a világot elaraszítani ígérve minden 5-re egyet ingyen. Ha a gazda hozat ezekből a „fölsé-

Művirágkiállítás.

S z i r m a y n é M é s z á r o s Jusztin tanárnő fényesen beváltotta ígérését, melyet Székesfejérvárra jöttékor adott s rendezett oly kiállítást, a melyet Székesfejérvár még nem látott s rendezte annyi műterekkel, hogy a szemlélő nem győzi csodálni Szirmayné bámulatos ügyességét a művirágok készítésében. A képzőművészetek viszonya társadalmi életünkhöz határozottan javul, a művészet kezd közelebb férközni hozzánk, kezdjük megbecsülni a szepet, a szemek kezdenek beletanulni a művészet alkotásainak nézésébe, az ízlés finomodik. Mindez a művirágkészítés terén csak kezdet, de ilyen dolgokban a fő: megindulni. Az első *lökést* erre Magyarországon Szirmayné urnő adta, midőn fáradhatatlanul arra törekedett, hogy művészetét minél szélesebb körben terjessze, megkedveltesse s hogy tanítványival együtt oda álljon a nagyközönség elé s rámutasson másfél havi működésének gyümölcsére, melyet tegnapelőtt, tegnap és ma a városház nagytermében a székesfejérvári társaság legelőkelőbbjei bámultak, szép és elegáns hölgyek, és a közéletben szereplő férfiak. Három napon keresztül a kiállított virágremekek előtt érdeklődő, vitatkozó csoportok állottak, bírálgatva, taglalva a gyönyörű alkotások értékét s jellegét; mikor a terem csupa fény, sziv, mozgás és élet volt: a dícséreték halmaza, a meglepetés nyilvánulása hangzott fel mindenütt.

Mi örvendve konstatáljuk a tényt, hogy városunkban a műipar e neme is immár meghonosodott s különösen örvendünk, hogy e művészi iparág legelőkelőbb hölgyeink élénk érdeklődését keltette fel, mert éppen a hölgyvilág ma, midőn a virágdísz mind nagyobb és nagyobb tért hódít, évenként tetemes összegeket fordít e célra, természetesen

tesen a leleményes franciák s az ipar terén nagy előhaladást tanúsító angolok előnyére. Ki kell szorítani mindezt, a mi idegen s helyébe oly hazai produktumot kell teremteni, mely vetekedik az idegennel, sőt azt felül is mulja. Nehéz dolog ez, de nem kivihetetlen, csak akarni kell. Meg kell nézni a székesfejérvári művirágkiállítást s bámulni fogunk a kiállítók ügyességén, melyet egy-két hét alatt jászva, minden fejtörés nélkül sajátítottak el. Ne kiesinyeljük a kiállítást, ne huzódjunk tőle vissza, hisz a modern élet, a század vége nem is lehet el kiállítások nélkül.

Tekintsük meg közelebbről a kiállítást. A mostani kiállításról nehéz általánosságban szólni, mintha az valami egység egész volna. Melyik modern kiállításnak van egységes jellege? Hisz maguk a kiállítások dolgoznak az egyfomagság ellen. Egység talán a mi művirágkiállításunkba egy dologban nyilvánul, abban t. i., hogy minden egyes kiállított tárgyon észrevehető a művész szelleme, mely a szerény ibolyát ép úgy, mint az égbetörő napraforgót a lehető legtermészetesebb, legszebb utánzásban állította elő.

A kiállított remekek után itelve a tanítványok közül a legszorgalmasabbnak *Lichtneckert Antalné* urnőt és *Lichtneckert Lujza* kisasszonyt mondhatjuk. Előbbi egy gyönyörű napraforgó tövet, egy asztaldísz gyanánt szolgáló lötusvirágot, egy vegyes virágokból készült lirat, egy vadrózsából összeállított remek tükör dísz s több csinos apró tárgyat állított ki; utóbbi különösen két gyönyörű művel remekelt: az egyik egy almavirággal körített épkeret, melyből mosolyogva tekint a nézőre két szép leány, a kiknek szemében egy egész titokzatos világ lakik; a másik remekmű egy rózsaszín kalap nefelejt díszszel. Nagy gond s

egyszerűség jellemzik e két művet. Ott láttunk még föle egy puttony vegyes virágot, egy fali legyezőt és 2 óratartót. Az eddig felsorolt kiállítási tárgyakról elmondhatjuk, hogy a művészi kivétel, a tagok arányossága, a színezés gazdagsága és gyengéd finomsága azon sajátások, melyek valóban csodálatra ragadják a szemlélőt.

Igen tetszettek *Bereczky Miksáné* mezei virágból összeállított csokra s egy vegyes virágokkal telített vázája, *Farkasdy Dezsóné* művészi kivételű szalon kosara, *Hettyey Perenczné* lila mákvirágból készített kalapja, özv. *Androvichné* függő szalondíszje, *Léb Mariska* remek szalonkosara, mely ügyes elrendezésben kerti virágokkal van gazdagon megrakva; továbbá egy bőség szaruja, *Szendeffy Emma* sirkoszoruja, *Elekés Anna* ibolya s gyöngyvirág kosara, s *Krasznapolcsky Ida* bőség szaruja, valamint *Grundböck Anna* két, gonddal összeállított vázája s *Nagy Ignác* két liliomtöve méltán megérdemlik a dícséretet. Kedvezőleg kell még nyilatkoznunk *Schemoll Mariska* rózsza tőjéről, *Prikkel Rózsza* függő fali díszéről s *Mader Ida* sirkoszorujáról; *Müller Katinka* és *Herendy Etel* csokrai sem kerülhetik ki a szemlélő figyelmét. Ha mindezekhez hozzávesszük még Szirmayné művésznő mintegy 200 készítményét, akkor sem adtuk még teljes képét a kiállításnak.

A ki csak teheti, keresse fel a városház tanástermet s élvezze a májusi napsugarakkal körülövezett virágokat; buzduljon ki-ki a látottakon s szerezzen magának mindenki Szirmayné urnőtől egy emléket, mely mindenkor hallgatag magasztalója a művirágkészítés terén oly nagy érdemeket szerzett művésznőnek.

K. B.

ges kaszákból, azt fogja találni, hogy rosszak és drágák s hogy az „angol-ezüstacélból készült kárpáti kaszákkal“ egyszerűen be lett csapva. Ezenkívül a felsőmagyarországi vasgyárak készítenek ugyan kapát, ásót, villát és más vasneműt, kaszát azonban nem.

A hirdetésben rendszeren ki van írva, hogy csak az a „valódi kárpáti“ kasza, a mely zöld papírba van csomagolva, úgy, de a papiros igen türelmes s a postabért, az ingyen kaszát, a hirdetés árát valakinek csak meg kell fizetni. Kinek — hát a gazdának, mert föltűnt a gyanus hirdetésnek.

Magcsavázó szerek hirdetései is gyakran volt alkalmunk e napokban találkozhatni a lapokban. Itt figyelmet érdemel, hogy a közönséges **rézgálic** még ma is a legjobb szer a csavázásra. A hirdetett szerek ezt az anyagot valamennyien tartalmazzák, a mi már indifferens anyagokkal van vegyítve. Csakhogy a tiszta rézgálic 5 krba kerül, míg a rosszabb hatású szer 15—20 krba.

Használt gőzházánokat egész éven át találunk a lapokban hirdetve s az, aki technikai dolgokban nem járatos, könnyen lépze is meg és sok kellemetlenséget szerez magának. Régi kazánok, melyek vagy azért, mert az előbbi tulajdonos nagyobb nyomású gőzzel akar dolgozni, vagy mert a kazánok a kellő biztonsítékot nem nyújtják, kimustráltattak, mint ócska vas adattak el s a vevő azután annyira, a mennyire újra helyre állítja.

Gyakran ez a sorsa a **lokomobiloknak** és a **cséplőgépeknek** is. Őva intjük határozottsággal gazdáinkat, hogy ily darabokat ne vásároljanak, mert ha valahol, úgy a gőzgépek vásárlásáról mondhatjuk, hogy a legjobb, a legolcsóbb is, tekintet nélkül a beszerzési árra. Ausztriában a miniszterium már tavaly megtiltotta a forgalmat ócska lokomobilokban s most Magyarországon hirdetik őket az ócska áru tulajdonosai eladásra.

Ideje volna, hogy minálunk is tör-ténjék valami ehben az ügyben, mert a hirdetések eltiltani nem igen lehet.

BELFÖLD

— **Katholikus körök.** A **rákóczi, lipót-nagyselmeci, svíri** és **budrofalvi** katolikus körök alapszabályait a belügy-miniszter jóváhagyta. Melegen üdvözljük az új köröket!

— **Az egyházpolitika.** Félhivatalosan jelentik, hogy a főrendiház május 13-án, legkésőbb 14-én veszi harmadszori tárgyalás alá a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidó recepcióról szóló ominózus törvényjavaslatokat. Ezzel megerősítést nyer egy ápr. 22-én közölt értesülésünk a harmadik tárgyalásról. A kormány most erősen „bizik“ győzelmében, a mivel szemben mi csak arra utalunk rá, hogy a nyitrai választásokor ifj. Zichy János gróffal szemben elkövetett üzemek annyira elkésztették a konzervatív főrendeket, hogy sokan, a kik eddig nem szavaztak, kijelentették, hogy a javaslatok ellen fognak szavazni. Azt is hiszi ezuttal a kormány, hogy a felekezeti rendeleti uton szabályozni óhajtó főrendek „megpuhultak“ már annyira, hogy a kormány intencióit feltétel nélkül elfogadják. Ez a puhitási teoria, azt hisszük, sokkal nagyobb sértés a felekezeti rendelet al-

kudni akaró főrendekre, hogy sem feltehetnők, hogy meghajlanak a kormány előtt. Végül pedig ne felejtse el a főrendiházi ellenzők, hogy éppen egy évvel azelőtt szavazta a polgári házasságot. Ezzel kapcsolatban említés kell tennünk egy értesülésről, melyet a „Pester Lloyd“ állítólag Diakovárról (Strossmayer püspök székhelyéről!) kapott. E szerint már **elkerülhetetlenné vált Horvátországban is megkezdeni az egyházpolitikai akciót**, míhelyt az Magyarországon be lesz fejezve. A viszonyok Horvátországban erre sokkal kedvezőbbek, mint Magyarországon. Az antiliberalis sajtó és a papság már rég megkezdte a harcot a szabadelvű egyházpolitika ellen!

— **A nyitrai választások.** Pázmány Dénes, Okolicsányi Géza, Kund Jenő, Förster Ottó és Tomcsányi László orsz. képviselők a képviselőházban nyílt ülésben jelentést tettek az általuk az első nyitrai választásokor mentelmi jogba ittköz eselekmányokról. A képviselő ház mentelmi bizottsága ápr. 28-án foglalkozott ezen esetekkel és egyhangulag kimondta, hogy a mentelmi jog megsértésére nem fogok fenn, mindazonáltal olyan jelenségek fordultak elő Nyitrai, melyek megtorlatos követelnek. Erre fogja a bizottság felhívni a kormányt figyelmét. — A második nyitrai választásról Kubinyi Géza képviselő hétfőn tudvaleg az állította, hogy ott rendtelenség nem történt. Ezzel szemben Kubinyinak egy név rokona, Kubinyi Endre nyitrai választó polgár kijelenti, hogy érzékenyen csalódott azon reményben, hogy a választás igazságosan fog lefolyni.

— **Uj főispán — uj választás.** A mit már napokkal azelőtt jelentettünk, az most megtörtént. A király nemeskéri Kiss Pált, a zólyomi kerület orsz. képviselőjét kinevezte Zólyom megye főispánjává. Ezzel a zólyomi mandátum megüresedik s a szabadelvűpárt már Zsilinszky Mihály államtitkár jelölte Kiss utódjává. De a kerületben nem rég szervezedett néppárt sem marad tétlenül és mindenesetre ellenjelöltet állít. Vajjon akarja-e Zólyomot a kormány Nyitra és Csáktornya szomorú dicsőségére juttatni?

— **Az állami anyakönyvvezetők dicsérete.** Arad megye legutóbbi közgyűlésén Vásárhelyi László interpellált a fekete-gyarmathi jegyző sikkasztási ügyében, mire Szatmáry Gyula alispán a liberális „Aradi Közlöny“ szerint ezeket válaszolta: Mikor kitudódott a fekete-gyarmathi jegyző sikkasztása, mely körülmény voltaképpen egyes magánembereket tett tönkre, azonnal elrendelte a hivatalos vizsgálatot a községi pénztárnál. Akkor es u pán 754 ft hiány konstatáltot, mely összeget azonban két, egy nagyobb és egy kisebb részben Zachariás József a községi bíró és a pénztárnok nyugtája mellett vett fel, részint, hogy vele a község egy régi adósságának utolsó részletét kifizesse, részint saját fizetéseképp. Az csak később tudódott ki, hogy ő a túrlásztásra kivett 544 frtot is saját céljaira használta fel. Történt azonban szigorubb vizsgálat is, melyen nyilvánvalóvá vált, hogy Zachariás József 884 ft állami pénzt is el-tulajdonított, melynek fedezésére az alispán elrendelte ugy az ő, valamint a községi bíró és a pénztárnok magánvagyonának bíról lefoglalását. (Folytatjuk.)

Telefon-jelentések.

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 1.

— Saját tudósítónktól. —

Ülés kezdete 11 óra.
Elnökök: Szilágyi Dezső.
Jegyzők: Schöber Ernő, Perczel Béni és Illés Balint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Perczel Dezső, Lukács László,

Erdélyi Sándor (Wlassics Gyula délelőtti leveleket irt, delután kiment a városligetbe mulatni.)

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvastatik az interpellációs könyv Be van jegyezve Terényi Lajosnak egy interpellációja **Agliardi pápai nuncius magyarországi utia tárgyában.** (Felkiáltások: Hallassék Bánffy! Derülttség.)

Lukács László pénzügyminiszter bemutatja az állami pénztári készletekről és az ezekből fedezendő beruházásokról szóló törvényjavaslatot.

Következik a napirend: a miniszterek válasza régibb és újabb interpellációkra.

Györffy Gyula már régen interpellált a biharmegyei és nagyváradai jótékony nőegylet 1892. szeptember 25-iki közgyűlésen történt módosításaival szemben követett miniszteri eljárás és az e módosításokra vonatkozólag kiadott belügyminiszteri rendeletek tárgyában. Az interpellációra még Hieronymi Wekerle-korabeli belügyminiszternek kellett volna válaszolnia, de Hieronymi hasznosabbnak tartotta a hallgatást és a válasz megadását utódjára hagyta.

Perczel Dezső belügyminiszter csak annyit válaszol az interpellációkra, hogy az már tárgyalanná vált s ezt a választ a ház tudomásul is veszi.

Holló Lajos még a mult évi ősz elején interpellált **Kossuth Ferenc választó joga** tárgyában. Hieronymi itt is utódjára hagyta a válasz megadását, és

Perczel Dezső belügyminiszter ma azzal válaszolt, hogy ez az interpelláció is tárgyalanná vált, a miért nem akar részletes választ adni, csak azt jelenti ki, hogy a hatóságok Kossuth Ferenc választó joga tárgyában törvénytelenéget nem követtek el.

Holló Lajos ezzel szemben azt állítja, hogy a hatóságok ez ügyben igenis törvénytelenül jártak el és ezért a miniszter választát nem veszi tudomásul.

A ház többsége tudomásul veszi.

Ép ugy tudomásul veszi a ház **Perczel** Dezső belügyminiszter válasza **Utányi** Imrénének a mármarosmegyei inségesek ügyében tett és **Várady** Károlynak arra vonatkozó interpellációjára, mely szerint a fővárosi államrendőrség 1894. november 15-én visszaéléseket követett el egyetemi polgárokkal szemben.

A belügyminiszter válaszára

Várady Károly kijelenti, hogy a rendőrség igenis tullepte hatáskörét s ezért nem veszi tudomásul a miniszter választát. (Helyeslés balfelől.)

Sinay Gyula az általános munkás-betegségélyző-pénztár vidéki elhelyeinek vagyoni jogi igényeknek kérdésében interpellált.

Perczel Dezső belügyminiszter oly rövidesen s oly általánosságokkal válaszolt, a miből kitetszett, hogy nem is foglalkozott komolyan az interpelláció tárgyával.

A ház többsége mindazonáltal tudomásul veszi a választ.

Molnár József a mult szombaton a bankkérdésben az osztrák kormány-

nyal folytatott tárgyalások ügyében interpellált.

Lukács László pénzügyminiszter azt válaszolta az interpellációjára, hogy az osztrák-magyar bank beadta ugyan kérvényét szabadalmának meghosszabbítása iránt, de a kormány nem jutott megállapodásra és egyáltalában komolyan (?) foglalkozik a nemzeti bank kérdésével. Molnár interpellációjának 3-ik pontjára nézve (bele fog-e kezdeni a kormány az osztrák kormánnyal és bankkal a tárgyalásokba, mielőtt a tárgyalások meghiusulta esetére az önálló bank felállítására nézve az előkészítő rendszabályokat megállapítaná?) a miniszter egyáltalában nem adott választ, mire

Molnár József kifejti, hogy a pénzügyminiszter álláspontja nem felel meg Magyarországnak méltóságának és viszonyainak és ezért a választ nem veszi tudomásul.

Holló Lajos szombaton a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

1. Igaz-e az, hogy a kormány a legközelebb megejtendő vármegyei választásokat minden tökéletes eszközzel befolyásolni kívánja? Ha ez igaz, hogyan egyezteteti ezt össze az 1886. XXI. t. c. rendelkezéseivel és általában a törvények iránti tisztelettel?

2. Hajlandó-e a kormány mellyel törvényjavaslatokat beterjeszteni, a melyekben gondoskodás történik a törvényhatósági tisztviselők megfelelő javadalmazásáról, nyugdíj-igényeik szabályozásáról, a közigazgatási tisztviselők gyakorlati képzéséről és hatáskörük pontos megállapításáról?

Perczel Dezső belügyminiszter kijelenti, hogy a kormány a megyei tisztújító választásokba befolyani egyáltalán nem szándékozik, hanem szabad befolyást kíván engedni úgy, a mint erről az 1886. XXI. t. c. rendelkezik. Mint hogy pedig a közigazgatás államosítása napirenden van, a kormány ez irányban nem fogja befolyását érvényesíteni, csak ha ezt rendkívüli esetek tennék szükségessé. A megyei tisztviselők hat évre választatnak és a kormány ezen egyelőre nem szándékozik változtatni.

Holló Lajos a belügyminiszter válaszára csak első részét veszi tudomásul, de a másodikat nem és erre nézve sürgeti a pillanatnyi szükségletek rögtöni kielégítését, mert a megyei tisztviselők jelenlegi helyzete tarthatatlan.

A többség a miniszter választát tudomásul veszi.

Meszleny Lajos és **Apponyi** Albert gróf a mult szombaton a magyar udvartartás ügyében interpelláltak.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök (Felkiáltások balfelől: H a l a s s é k a válasz! Élénk derűtség.) egyszerre felel mindkét interpellációra. A kormány álláspontja a magyar udvartartás kérdésében ez: Az udvartartás a király személyes jogai közé tartozik. Külön magyar udvartartás szüksége jelenleg nem forog fenn és ennek szükségessége egyáltalán nincs indokolva. Azonban szükséges az, hogy az udvartartás képviseléssel birjon Magyarországon s a tárgyalások ez irányban már folyamatban vannak. A bécsi lapoknak azon hírei, melyek szerint a magyar főudarmester már ki van nevezve, alaptalanok, mert erre nézve a tárgyalások még nincsenek befejezve.

Meszleny Lajos röviden válaszol és kijelenti, hogy az udvartartás nem közös ügy, ő tehát Bánffy miniszterelnök felfogá-

sát e tárgyban nem oszthatja, mert a miniszterelnök felfogása tagadása történelmünknek tradícióinknak és alkotmányunknak. Nem veszi tudomásul a miniszterelnök választát.

Apponyi Albert gróf két kérdést intézett a miniszterelnökhöz, az első az azon hírekre vonatkozólag, melyeket a lapok közöltek a magyar udvartartásról, a másodikat az önálló magyar udvartartás általános természetére vonatkozólag. A miniszterelnök választát interpellációjának első pontjára vonatkozólag tudomásul veszi, de a második pontra nézve kénytelen kijelenteni, hogy a miniszterelnök erre határozott választ nem adott. A kormány Bánffy báró nyilatkozata szerint kizártnak tekinti a külön, önálló magyar udvartartás szervezését. Az előbbi kormányok nem mondták, hogy külön udvartartásra törekednek, hanem igenis azt mondták, hogy törekednek arra, hogy Magyarország közjogi helyzete az udvartartásban megfelelő kifejezésre jusson.

Bánffy báró azon álláspontja, mely szerint az udvartartás ő Felsője jogai közé tartozik, sokkal rosszabb, mint az előbbi kormányé. Ez az álláspont nem fejezi ki Magyarországnak közjogi állását, hanem inkább megalázza azt. (Helyeslés balfelől.) Kéri a miniszterelnököt, hogy inkább ne tegyen semmit, mintsem az általa kontemplált módon próbálja megoldani a magyar udvartartás kérdését. (Helyeslés balfelől. Felkiáltások: Halljuk Bánffy! Hallassék Bánffy által a válasz! Derűtség. Bánffy hallgat.)

A többség tudomásul veszi a választ.

Lukács László megnyugtatólag válaszol **Bernáth** Bélának a tojaj-rakamazi utak és hidak tárgyában tett interpellációjára.

A ház a választ tudomásul veszi.

Ülés vége 1 óraker.

A munkások és május 1.

Budapest május 1.

— Saját tudósítónktól. —

Május 1-je alkalmával a munkások a szerdára virradó éjjel tömött sorokban felvonultak a városligetbe. Itt-ott zavargások is fordultak elő, a mennyiben több munkáscsoport az utcákon nagy lármát csapott, de a rendőrség ezeket hamar szétkergette. Ma a munkások nagy tömegekben vannak a városligetben, feleségestől-gyermekestől, mulatnak, énekelnek, a jobbtorkuak néhol beszédeket is tartanak, de zavargások nincsenek. Az időjárás nagyon kedvez a mulatozóknak, csak a délutáni órákban esett egy kissé, de ez nem rontotta el az ünneplők jókedvét. Legnehezebb napja van ma a rendőrségnek. Már a mult éjjel óta rendőr-őrjáratok cirkálnak az utcán, némely helyeken pedig nagyobb mennyiségű rendőrök vannak készenlétben, — így például a Kálvin-téren 100-an. A főváros egyébiránt is igen élénk képet nyújt. A ki csak toheti, kimegy a szabadba, a városligetbe, zugligetbe, svábhegyre stb. s mindenütt széles jó kedvvel mulatnak rangkülömbőség nélkül, ezzel is demonstrálva, hogy május elseje mindnyájunk ünnepe.

A nagyobb vidéki városokból hasonló hírek érkeznek, így Temesvárról, Aradról, Szegedről, Hódmezővásárhelyről, Debrecenből, Nagy-Váradról, Kolozsvárról, Miskolcra, Pozsonyból, Győről, Sopronból, Szombathelyről, Pécsről, Szabadkáról, Zimonyról stb. Mindenütt jól mulatnak és seholsem zavarták meg a rendet.

Az Aquinói Szt-Tamás-Társaság gyűlése.

Az Aquinói Szt-Tamás-Társaság ma délután 5 óraker a Szent-István-Társu-

lat gyülestermében igen látogatott felolvasó gyűlést tartott, melyen dr. Steiner Fülöp székesfejevári megyés püspök elnökölt. A felolvasások előtt a gyűlés melegen üdvözölte a megyés püspököt, kinek ma volt évünnepe. A folyó ügyek elintézése után Szabó Ignác t. az igazmondás feltétlen kötelességéről, Kis Erős Ferenc pártoló tag, pedig az argumentum ontologicumról tartottak magas és nagy tetszéssel fogadott előadásokat, melyek mindegyike után élénk eszmecsere indult meg.

TÁVIRATOK.

Bécs, máj. 1. (Ered. táv.) Ma délben vagy 30.000 munkás vonult el a Ringstrassen levő parlamenti épület mellett. A felvonulás rendőri tilalom következtében nem egy tömegben történt, hanem kisebb csoportokban s a munkások különböző városrészek szerint csoportosultak. Felvonulás közben munkásokat énekeltek. A felvonulás 3 óraker be volt fejezve. A délelőtti folyamán összesen 47 munkásgyűlés volt, melyek általában csendben folytak le, de több gyűlést a rendőrség kénytelen volt feloszlítani. A cseh és az olasz munkások külön gyüleseztek. Az összes gyűlések napi rendje ez volt: 1) A 8 órai maximális munkanap megállapítása és a 36 órai vasárnapi munkaszünet szigorú megtartása. — 2) Az egyesületi jog biztosítása. — 3) A szóbeli és írásbeli szabad vélemény nyilvánítás korlátozásának megszüntetése. Azon kívül tiltakoztak a munkások az osztrák választórendszer és a választási reform elhalasztása ellen. A rendet egész nap jóformán maguk a munkások tartották fenn, kik estig mulattak a práterban és csak 6 óra után tértek vissza — ismét kisebb csoportokban — a városba.

Zichy Jenő gróf utazása.

Lemberg, máj. 1. (Ered. táv.) Zichy Jenő gróf társaságával tegnap este ideérkezett és tegnap délelőtti folytatták útjukat Odessza felé, a hová holnap reggel érkeznek. A társaság Odesszában Mihály nagyherceg vendége lesz.

Városi és vidéki hírek.

A »Fejérmegyei Napló« május hó 1-én új előfizetést nyitott. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elbarátságainkat, nevetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottságok figyelmébe.

Háttralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési díjak beiktatására, hogy a lap expedíciójára fennakadást ne szenvedjen.

— **Klotild főherceg asszony**, József főherceg neje, mint a „Millennium” kiállítási szaklap jelenti, elfogadta a protoktorátust azon gyermekpavillon fölött, melyet

az ezredéves kiállítás közegészségügyi csoportja fog felállítani.

— **Dr. Steiner Fülöp** megyéspüspök ma délután a 1/3 órai vonattal a fővárosba utazott, hogy az aquinoi Szt. Tamás társaság esti 6 órakor tartandó felolvasógyűlésén elnököljön.

— **Főispáni jubileum.** Esterházy Mária Mária veszprémi főispánnak május 6-án tartandó 10 éves jubileumán Székesfejervárt Seidl Lajos főkapitány és dr. Major Ferenc tisztii főorvos, Fejérmegyét pedig Cziráky Antal gróf vezetése alatt ifj. Zichy János gróf, Meszlony Lajos, Károly János, Hardy Antal, Libits Adolf, József, Nagy Gyula és Vértessy József fogják képviselni.

— **A májusi ájtatosságokat** tegnap délután maga dr. Steiner Fülöp megyéspüspök nyitotta meg főpásztori szövegével a szent-ferencrendiek templomában, melyet a katolikus hívők színe-java zsufolásig megtöltött. A püspöknek szeretettől áthatott beszédje, melyben a bold. Szűz tiszteletére buzdította híveit mint magyarokat és katolikusokat, mely benyomást keltett a hallgatóságban és fokozta az összetartást a hívők és főpásztorjuk között. Ma reggel 8 órakor ugyancsak a megyéspüspök tartotta az első májusi misét. Az ájtatosság alatt a Ferenc József-nőnevelde növendékei énekeltek Vida Dező karmestoruk vezetésével mellett néhány Mária dalt, köztük Kalocsay Alántól egyet, melynek zenéjét is maga Kalocsay szerezte. A litániákat az egész hónapon keresztül P. Uffalussy L. helyettes házfőnök, a szent beszédeket pedig vele együtt az egyházmegyei papság több tagja fogja tartani.

— **Szentgyakorlatok.** P. Flóridung Jézustársasági atya most tartotta és tartja a szentgyakorlatokat a megyei papságnak és tanítóknak. Mult szerdán az érdei kerületnek Eresiben; esütőrtökön a budai felső kerületnek Pomázon; pénteken a vaádi kerületnek Gyurón; szombaton a csákvári kerületnek Csákváron és hétfőn, április 29-én az adonyi kerületnek Perkitán.

— **Előléptetések a katonaságnál.** Folyó hó 1-ével a városunkban állomásozó honvédség körében a következő előléptetések történtek: Kirchner Hermann százados őrnagygyá, Vörös Szilárd II. osztályú százados I. osztályú századosá, Hoffelder Sándor főhadnagy II. osztályú századosá, Tóth Béla tisztihelyettes hadnagygyá. A lovasságnál Tantossy Sándor II. oszt. százados I. osztályú századosá. A tartakékban Ujváry István hadapród hadnagygyá

— **Május elseje.** Feltámadtak a langyos szellők s vidám enyélgással fódorozák a folyók vizének tohavömpölygő árjait, melyekkel a nap éltető sugarai játszadoznak s bennök, mint tükörben, az égbolt arca ragyog. Zöld már a rét, virul a természet, a fák rügyei mosolygva mutatják meg ajkukat s engedik láttatni a fészkes levelekkel. Az emhervir is pezsdül a tavasz megleltetkor s örvend május elsejének. Már korá reggel mozgásban volt minden. A felkelő nap aranyos sugarai a zöldben találtak városunk jó részét, kicsinyek és nagyok, lányok és férfiak egy jelszónak hódoltak: ki a zöldbe, ki a sötétbe, mely már felvette tavaszi köntösét. Komorúl szelid leánya! Tavasz, a te lehelletted éltet ad, elevenséget ont az egész természetbe s tündérberté változtatja a kopár, kietlen szirteket. Megjelentél teljes pompádban közöttünk, hogy gyönyörködhes bájaiddal; mi örvendünk s üdvözlünk legszébb korodban, május elsején!

— **Hegygyűlés.** A Maros-szőlőhegy birtokosai felkértek, hogy a vasárnap azaz f. hó 5-én d. u. 4 órakor tartandó hegygyűlésen lehetőség mindnyájan megjelenjenek, annál is inkább, mert a gyűlésen több fontos dolog fog szóba kerülni.

— **Egy apát jubileuma.** Baráthy Huszár Antal abonyi apát-plebános f. hó 5-én tartja áldozarságának ötven éves jubileumát. Ez alkalommal az abonyi róm. kath. tanítótestület f. hó 4-én estő fölolvasó- és zeneestélyt rendez. A tiszta jövedelem fele részben a szinkor, fele részben a tantestület könyvtára javára fordítatik.

— **A megyei árvaszéknél** megüresedett elnöki állás. Fejérmegyei hétfői közgyűlésén fog betölteni. Az elnökségre, mint már jelentettük, egyedüli kompetens dr. Hattyuffy Dező árvaszéki ülnök, az ő helyébe pedig a megyei bizottsági tagok többsége dr. Fiath Györgyöt, az árvaszék mostani jegyzőjét öhajítja megválasztani, mivel szemben Dömötör Géza moóri szolgabíró is pályázik az ülnöki állásra. Dr. Kégl Károly közigazgatási gyakoronok, mint szintén egyedüli pályázó árvaszéki jegyzőnek választatnók meg.

— **Szent Vince együletet kérünk!** A szegény emberek száma napról-napra szaporodik s ha segélyért fordulnak ember-társaikhoz, felebaráti szeretet helyett nagyon gyakran kiutasítás vár rájuk. Igaz, van Székesfejervárott néhány egyület, mely gyámolítja a szegényeket, de, nem állván rendelkezésükre elegendő összeg, csak részben elgithetik ki a szükségködöket. Gyakran lát az ember kétségbeesett anyákat, éhező gyermekeket, megesik a szíve rajta, amde az a néhány krajcár, a mit adnak az ilyen szerencsétlenek, ugy szólnán a mindennapi falatra sem elegendő, hát a ruházat, házbér hol marad! A napokban szerkesztőségünk egyik tagja látván egy asszony nyomorát, a kinek gondjaira öt gyermek s egy beteg fekvő férj van bízva, ismerősei között gyűjtést rendezett, hogy a már-már kétségbeeső asszony házbéret kiízhethesse. Össze is gyűlt hamarosan 9 frt, melyért B. Gy.-né ez uton is halás köszönetet mond az adakozóknak. Az ilyen tapasztalatok után, azt hisszük, nem volna felesleges városunkban egy szent Vince egyület alapítani, mely egylet hazánk számos városában, de különösen külföldön igen áldásosan működik. Segítsünk éhező embertársainkon, mentjük meg a kétségbeeséstől!

— **Helyőrség-változás.** Mint már régebben jeleztük, a Székesfejervárott állomásozó 24-ik vadászszázalaj még ez év őszén Tremblowba megy. A diszlokációt most közölték hivatalosan.

— **Eljegyzés,** Pentz Gyula esooíri jegyző eljegyezte Labancz Etel kisaszonny Osoórról.

— **Szirmayné** művirágkiállítása, melyről mai tárcánkban bőven referálunk, még csak ma van nyitva. Belépti díj 20 kr vagy pedig 1 frt. Az egyforintos jegyekkel egy remek emléktárgy jár.

— **A felsővárosi kath. főkör** május hó 5-én, vasárnap délután 3 órakor saját helyiségében (Pinke-féle ház öreg-utca 69.) megnyitó közgyűlést tartja, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Fürdő idényre lakás Bodajkon** közvetlenül a fürdő szomszédságában a kántortanítói épületben két egymásba nyíló (utcai) szoba 4 ágyval, teljesen burtozva, zongorával, — zárt konyhával a fürdőidényre kiadó. Ágyneműt a vendég hoz.

— **Zichy Jenő gróf expediciója.** Zichy Jenő gróf kedden, április 30-án indult ázsiai útjára, melynek célja tudvalevőleg a magyarok őshazájának felkutatása. Az elutazás a budapesti központi pályaudvarról történt, a hol számosan jelentek meg, hogy elbucsuazzanak a gróftól. A grótot

kisérk útjában Wosinszky Mór szegszárdi apát, régész, Bálint Gábor kolozsvári egyetemi tanár nyelvész, Tszhelingari a n. Jakab őrmény író és Szadeczky Lajos történetíró.

— **Wekerle Sándor adóssága.** Igonis W. e. k. e. r. e. Sándor a volt pénzügyminiszter és miniszterelnök, — mint egy budapesti lap írja — fényes nyugdíja, szép dáiási birtoka és különféle jövedelmei mellett már évtizedek óta, adósa egy zalamegyei orvosnak. Az adósság még akkor keletkezett, mikor az orvos még nem volt orvos, hanem mind a kettően a székesfejvári főgimnázium tanulói voltak. Wekerle Sándor, mint a moóri tisztartó fia, akkor még nem rendelkezett pénzbeli fölöszeggekkel s jövedelemre egy tett szert, hogy szívességből természetesen pénzért, ölkészítette a tanulótársai gyakorlatait. A történetünkben szereplő orvos egyike volt a rosszabb magyargyakorlat íróknak, azért egy alkalommal a következő kérdéssel fordult Wekerlehez:

— Te Sanyi! Mennyiért írsz nekem egy jó magyar gyakorlatot?

— Negyven krajcárt, — felélt Wekerle diák. A gyakorlatot azután csakugyan el is készítette, a negyven krajcárt is felvette Wekerle Sándor, hanem akkor történt valami, mikor ezt a penzumot az irodalom tanár felolvasta.

Ha irtak már rossz gyakorlatot, hát ez infamis rossz volt. A helyesírásai hibák hemzsegték benne. A felolvasás alatt az összes osztály nebulói nevető görcsessel egybekötött áváltésben törték ki. Wekerle Sándor is a nevetéstől sírva borult a leendő orvos nyakába.

Mikor azután vége lett az órának, a csuffá tett diákparjatis odaszólt Wekerlehez:

— Te Sanyi! Add vissza a negyven krajcárromat.

— Most nem adom — volt a felelet.

— Hát mikor?

— Majd ha miniszter leszek.

Es Wekerle Sándor miniszter lett, meg is bukott, de ezt az adósságát még nem egyenlítette ki. Az orvos most levében szóltja fel az exminiszterelnököt, hogy addigi túrelme megjutalmazásul a negyven krajcárt kamataival együtt fizesse vissza.

— **A veszprémi róm. katolikus legényegylet** ápr. 21-én tartotta alakuló gyűlését a Dávid-házban. Az alakuló közgyűlést Perényi Antal dávid-árvaházi prefektus megnyitván, aláírási íveket körtözték s mindjárt az alakuló gyűlésen beiratkozott 106 rendes és 28 pártoló tag. Ezután a közgyűlés elhatározta, hogy táviratilag üdvözlök a katolikusok két világi vezérét: Zichy Nándor és Esterházy Miklós Mária grófokat. Zichy Nándor gróf az üdvözlötre a következőleg válaszolt: „Lelkesült örömmel veszem a veszprémi kath. legényegylet megalakulása híret. Köszönöm a rólam való megemlékezésüket és együttes működésünkre Isten áldását kérem“.

— **Orvosválasztás.** A Lovasberényben megüresedett állatorvosi állást a napokban töltötték be választás útján. Megválasztott Farkas Gyula okleveles állatorvos.

— **Vizsgálati hangverseny.** Herman Ede a főreáliskola és a koreskedelmi akadémia zenetanára magántanítványainak f. hó 12-én d. u. 3 órakor a színház termében zártkörű vizsgálati hangversenyt rendez a következők műsorral: I. „Capriccio“ Spießtől; hegedűn, zongorakísérettel előadják: Lichneckert L., Lichneckert J., Neuman B., Halla D., Bernstein Gy., Vellingner I., Wertheim I., Wertheim M., Füstör M., Barna L., Falvy J., Berényi Gy., Berényi L., Benedek Gy., Pozsar L., Horalek Gy. és Perl R. 2. „Dallamos gyakorlat“ Bériottól; hegedűn, zongora-kísérettel előadják: Wertheim I. k. a. 3. „Fantasia, Norma operából“ Alardtól; hegedűn, zongora-kísérettel előadják: Neuman B., elemi IV. oszt. tan. 4. Melodie „Roberto d'Erre“ Donizetti-től; hegedűn, zongora-kísérettel előadják: Füstör Margit k. a. 5. „Le Couvre-Feu“ Ponsse musical, Decourle-től; előadják vonos hangszereken az összes tanítványok. 6. „Tavaszi dal“ Hannusch-tól; két solo hegedűre. Vonos hangszerek kísérettel előadják: Berényi Gy. és Berényi István

főreáliskolai tanulók. 7. „Ábrám” Dixtl; Viola Solo vonós hangszerek kíséretével előadja: Pozsár L. S. „Air Varié” Danclától; hegedűn, zongora kísérettel előadja: Benedek Gy. főreáliskola III. oszt. tan. 9. „Fantasia” A zsidónő operából Singelestől; hegedűn, zongora-kísérettel előadja: Wertheim Miksa főgymn. IV. oszt. tan. 10. „Air Varié” Mercandante Thémája fölött; hegedűn, zongora kísérettel előadja: Horalek Gyula főgymn. VII. oszt. tan. 11. „Hegedű Concert” Accollay-tól; hegedűn, zongora és vonós hangszerek kíséretével előadja: Perl Rezső ur. 12. „Nocturno” Fahrbahtól; fuvolán, zongora kísérettel előadja: Kuhn Menyhért ker. akad. közép-oszt. tan. 10 perc szünet. I. „Maggay induló”, Lohártól. II. „Prometheus”. Nyitány, Beethoven-től. III. „Waltzer”, Hermann-tól. IV. „Hebräisch Melodie”. Robert Franz-tól. Harmonium Solo, vonós zenekar kísérettel előadja: Say Viktor főgymn. VII. oszt. tan. V. „Gavotte”, Czibulkától. VI. „Orientalische Scene” Sebek—Hermann-tól. VII. „Induló”. Králtól.

— **Sakkverseny.** A tóvárosi olvasókör f. hó 5-én a saját helyiségében sakkversenyt rendez. Ugyanazon napon a Tromkó-féle vandéglobon nagy bankett lesz.

— **Beszűntetett postahivatal.** A Soproni posta- és távirádgazgatóság özvegy Streiling Gyuláné assai postamesternőnek kenesei postamesternővé történt kinövezése következtében az acaai postahivatalt alkalmasság helyettes hiányában folyó hó 5-től kezdve beszünteti a közbesítő kerületéhez tartozó Aca községeit és Ujmajort az alesuthi posta- és távirádhivatal kézbesítő kerületébe osztotta be.

— **A vadászati jog bérbeadása.** A székesfejérvári vadászati jog f. hó 16-án d. e. 10 órakor fog a városi házban nyilvános árverés útján bérbeadni.

— **Egy ember 40 alakban.** B. Polgár Gyula ismeretes történelmi és étnográfiai előadó és jellemalkotó színművész tegnap d. u. 4 órakor a főreáliskola tornatermében előadást tartott, az igazgató, a tanári kar s mintegy 200 tanuló jelenlétében. A műsor gazdag s változatos volt, kiváló módon sikerült Polgárnak az emberfej élekorok szerinti való változásának produkálása, a fűszvény nörzés, Robesby angol lord, egy valódi cseh, Belzebub, egy bécsi politikus, Bismark herceg, Edison, Aulich Lajos, Bem és Török Ignác tábornokok, Petőfi Sándor, egy agy tñös utánzása stb. Az előadás nagy tapsvihár közepette 1/2 óra ért véget.

— **Iparkiállítás.** Junius 1., 2. és 3-án a székesfejérvári iparosok kiállítást rendeznek a városház nagytermében.

— **Büntetés elől a halálba.** Varga István, egy jómódu kalózi gazda 13 éves fia, a ki Horváth Mihály tobak-utcai eszmadia mester inasa volt, tegnapelőtt kora reggel felakasztotta magát. Lopott ugyan öt pár eszmat, azt elzalogosította s most abbéli félelmében, hogy gazdája szigorúan meg fogja őt büntetni, felakasztotta magát. Ime, egy XIX. századbeli gyermek mire képes. Nincs erkölcsi ereje, mert nincs vallása, lop s aztán felakasztja magát. Szomorú, nagyon szomorú dolog ez. Példát vehetnének róla a szülők s beláthatnak, hogy a gondos, vallásos nevelés a legnagyobb kincs, a legdrágább utraló a mai vallástalan érában. Ma már a gyermek is követi azon kishitű, gyáva felnőttek példáját, a kik nem ijednek meg semmi gonoszagtól sem, de reszketnek a földi büntetéstől s inkább a halálba menekülnek az örök kárhozabba. Ilyen embereket nevel a mai társadalom, az utókor pedig a szülőkben találja a hibát s méltán, mert elhanyagolják legmagasabb kötelességüket: a vallásos gyermeknevelést.

— **Népesedési mozgalom.** Székesfejérvárott április hó 21-től—28-ig született összesen 19 gyermek, és pedig 14 fi. s 5 nő. Meghalt a lefolyt idő alatt 3 fi. s 4 nő, a kik közül 4 kis-korú s 4 nagykorú. Mint haláluk szerepelt bronchitis egy esetben.

— **Lesznhant a szikláról.** Bodaiki levelezőnk írja, hogy ott a napokban Bálagi Mihály gulyás a Galya völgyében eszóját szedgetett. A mint a sziklákön a száraz ágak után nyúlált, elvesztette egyensúlyát s a mélységbe zuhant. Sokáig resték, míg végre négy napi keresés-után

megtalálták holttestét a sziklák között. Tegnapelőtt temették el a község nagy részvétele mellett.

— **Öngyilkos katona.** Az öngyilkosság kead divattá válni már városunkban is. Tegnapelőtt este Reinhold Antal Weichselhoffer vadászkapitány inasa, mert hamis kimaradási engedélyt készített, a kapitány budai-úti lakásán agyonlőtte magát. A holttestet beszállították a csapatkórházba.

— **Elítélt tolvaj.** Hohenberg Ferenc 19 éves, etyeki legény a mult évben Budapesten dolgozott; gyakran meglátogatta a Gellért-hegyi villákat s gyakran tért haza idegen jószágokkal míg végre utólrta a nemzis. elfogták. A budapesti törvényszék több rendbeli lopásért 1 évi börtönrre s 3 évi hivatalvesztésre ítélte Hohenbergert. Az ítéletet a felsőbb bíróságok jóváhagyták s így jogerős.

— **Köröztetések.** Pálván László eskávári illetőségű, legutóbb budapesti lakos a moóri főszolgabíró által, Goliás János gyurói születésű 22 éves kocsis pedig a budapesti kapitányság által köröztetnek.

— **Fölakasztotta magát.** Nyári Mihály sárbogárdi lakos a napokban megúnván már a nagy nyomort, az udvaron levő fára fölakasztotta magát. Hátrahagyott levelében bocsánatot kér ismerőseitől, egyszersmind elbueszik tőlük.

Irodalom és Művészet.

— **Apai vér,** Edhor I. ezen világhírű regénye nemsokára magyar nyelven is megjelenik, még pedig Veress Zsigmond, a „Tiszántul” belmunkatársának fordításában. Veress most előfizetést hirdet a fordításra, mely 10—12 iven elegáns kiállításban fog megjelenni. Ára 2 korona, mely összeg a fordító címére, a „Tiszántul” szerkesztőségébe (Nagyvárad) küldendő.

— **Az Új Idők** 19. számának gazdag tartalmából kiemeljük Mikezách Kálmán és Brody Sándor novelláinak folytatását, Papp Dániel kedves elbészését („Lindenstamm szerencsése”), a magyar tengerparti városok bemutatását Hercege Ferenc tollából, továbbá egy nagyon tanulságos cikket „A bor a gyermekszobában” címmel. A „Mindenféle” rovat is az érdekesnél érdekesebb apró cikkeket hozza, nemkülönben elismerésre méltók Baditz Ottó, Neogrady Antal és Pataky László képei is.

— **Megjelentek:** „Jézus Szentséges Szívének Hírnöke” és „Szűz Mária Virágos Kertje” májusi füzeté igen gazdag vallásos tartalommal s Kalocsay Alán székesfejérvári ciszt. r. tanár sikerült arcképével. Ajánljuk olvasóink figyelmébe e két folyóiratot, melynek előfizetési ára 2 frt. 30 kr. A folyóiratok szerkesztője Tóth Mike Jézusvárosi atya Kalocsán.

— **Az Évszak** című divat és kézimunka folyóirat f. évi 9. füzeté a szokott dus tartalommal jelent meg. Részletes leírását adja a tavaszi divatnak, melynek, mint mondja, lényeges részét képezi a virágdísz. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe e divatlapot, melynek előfizetési ára egy évre sárga kiadásban 6 frt, zöld kiadásban 4 frt, kiadóhivatal: Budapest, Dorottya-utca 2. szám.

— **A gyógyfüvek és egyéb gyógyárak** előírásával foglalkozó fűszer és kis-kereskedők számára hasznos kis füzet jelent meg. A budapesti kis és közép kereskedők társulatának elnöke Diviaczky János által kiadott kis füzetecské a miniszteri szabály és körendeleteken kívül magyarázat kíséretében névleg felsorolja a kereskedelemben immár szabadon előírható gyógyfüveket, gyógyárakat és fertőtlenítő szereket. Ezen hasznos kis füzetecské a budapesti kis és közép kereskedők társulatánál (Klauzál u. 2. sz.) saját beszerzési áron (20 kr-ért) kapható meg.

— **A Lányok Lapja,** legújabb füzeté sok szép elbeszélést s verset közöl, melyet a gyermekek mindig élvezettel olvashatnak. Melléklete, a „Történelmi Arcképcsarnok” Hunyady János és Mátyás királlyal foglalkozik. A „Lányok Lapja”-nak előfizetési ára a melléklettel együtt egész évre 4 frt. Kiadóhivatal: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 13. szám.

Közgazdaság.

— **Az állami bevételek csökkenése.** A magyar államvasutaknál a januári havi bevételek csökkenése kerekén egy fél millió forint volt. A februári havi számadások — mint a M-g értesül — a helyzetet még kedvezőtenebbé tették, a mennyiben a csökkenést 700,000 forintra emelték. Erről a tényről természetesen mélyszélesen hallgatnak a hivatalos szócsövek, melyek bőven osztják a kommunikékat, míhelyt valamely kedvező, vagy legalább kedvező szinben feltűnethető eseményt lehet jelenteni. — Bánffy-kormányának egyáltalában kevés szerencsése van a költségvetéssel, mert annak bevételi előirányzatai sehogy sem akarnak beütni. Epsésséggel nem lehetetlen, hogy más kezelési ágaknál hasonló kedvezőtlen eredmény mutatkozik, ugy, hogy asztán deficittel fogjuk lezárni az esztendőt. A kormány magyar felhivatalosa, a „Bud. Tud.” harera kél a kormány német felhivatalosával, a bécsi „Pol. Korrespondenz”-cel, mely nagy feltűnést keltett tegnap azzal a vallomással, hogy az állami bevételek, kezdve az egyenes és fogyasztási adókon, egész a magyar királyi államvasutak bevételeig, jelentősen csökkentek. A „Bud. Tud.” megalólja a „Pol. Korrespondenz” közléseit. Konstatálván, hogy az adóbevétel a kedvezőtlen gazdasági év után tényleg csökkent, kijelenti, hogy az állami bevételeknek az államháztartás egyensúlyát fenyegető visszaeséséről nem lehet szó. Az államvasutak deficitjüek már nem a kedvezőtlen gazdasági helyzet, hanem a szokatlan időjárás az oka. Ez a válasz a „Hazánk” szerint elég nagy s épen alkalmas arra, hogy meg ne nyugtasson senkit sem.

— **Fejérmegye az ezredéves kiállításán.** A milleniumi mezőgazdasági bizottság Fiáth Miklós báró elnöklete Cziráky Antal gróf, Huszár Ágoston, Kenessey Kálmán, Detrich Zsigmond, dr. Pellet Ödön, König Károly s Havranek József polgármester jelenlétében ülést tartott, melyen élénk vita után elhatározottat, hogy az ezredéves országos kiállításán a fejérmegyei mezőgazdasági termények 25 négyyszög méter alap és 5 méter falterületet fognak elfoglalni.

— **Elhalasztott országos vásár.** A Nagyvázsöny községben (Veszprém.) Április 29-én és 30-án tartatni szokott országos vásár a kereskedelemügyi miniszter engedélye folytán július 6-án és 7-én fog megtartatni.

— **A velencei malomügye.** Tudvalevőleg a velencei malomban beakarják szüntetni az őrlést. Hir szerint ennek megakadályozására tegnap d. u. Fiáth Miklós báró főispán több fejérmegyei nagybirtokossal beszélgetett e tárgyról s azt ajánlotta, hogy alakuljon egy részvénytársaság s vegye meg a malmot.

— **Állatjárvány.** A tolnamegyei Alsó-Nyók községben és Borsöny pusztán fellépett az állatok között a száj és körömfájás.

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1895. május 1-én:

Gabona: buza 6.—6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klgr. elovet. súly szerint.

Liebing Richárd toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. es. kir. városi kiküldött járás-bíróság hites szakértője és becselője

Bécs, ¹³/₁₀ Speizingerstrasse 66.

kizárólag csak toronyórákat készít, templomok, városházák, kastélyok, lak-tanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legújabb és legjobb konstrukció szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen el-vállalja toronyórák javítását is, kőzsé-goknak pedig részletfizetéseket is en-gedélyez.

Költségvetések díjtalanok.

A szikvizet fogyasztó közönség szives figyelmébe.

Nem vezetettvén sem reklám hajbá-szat, sem egyoldalú üzleti spekuláció, ha-nem reális alapon nyugvó azon törekvés által, hogy e város közönségének, mely-nek csakis viszonylagos értelemben vett egy-két jó ivóvizű kutja van **sterili-zált**, tehát **mindennemű állati vagy növényi szervezettől (bak-teriumtól) mentes vizet** szolgál-tassunk, mégis kénytelenek vagyunk épen ezen a fogyasztók érdekében levő törek-vésünk érdekében a t. közönséget tájé-koztatni, hogy az egészségre mindenkor, de különösen a nyári hónapokban és jár-ványok idejében rendkívül fontos, hogy csakis **valósággal sterilizált s bakteriumoktól tiszta** és nem csu-pár az ürege beétegetett körirathatban „bak-teriummentes“-nek állított, de csakis olyannak állított vizet kapunk.

Hogy **sterilizált** szikvizit neknek jó híre rovására történő visszaéléseknek élébe vágjunk, csakis olyan vendéglőkben és kereskedésekben tartunk fenn kicsiny-ben való eladásra illetve kimerésre rak-tárt, hol kizárólag **csakis az álta-lunk készített valósággal steril és így bakterium mentes vizet** (melyet mellesleg mondva folyékony szénsavval töltünk) áruljuk. Kérjük a tisztelt közönséget, hogy a beszerzésnél ügyeljen címkeinkre.

Egyben közöljük magy. kir. kir. állami bakteriológiai intézet vizsgá-lati jegyzőkönyv másolatát, tisztelettel maradván

Székesfejérvár, 1895. május hó 1-én

Első dunántúli sterilizált szikvizgyár „Hygiea“

Magy. kir. állami bakteriológiai intézet Budapesten.

51.
1895. szám.

Tek. dr. Trummer, Schwarc és Kovács S. A. gyógy-szerész uraknak.

A folyó hó 7-én beküldött két palack vizet (egy szifon és egy „felforralt“ jelzésű) megvizsgáltuk és bakteriumot egyikben sem találtunk.

Vizsgálati díj 10 forint.

Budapesten, 1895. április hó 26.

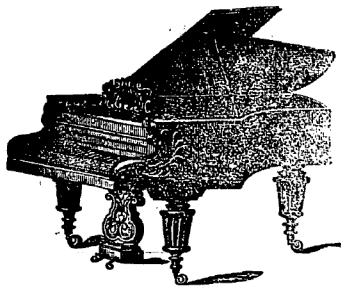
Dr. Preisz Hugó,
az állami bakt. int. vezetője.

Eladó

esetleg bérbevehető

minden órán a zámoly-utca 7. szám alatti ház. — A fel-tételek iránt értekezni lehet a háztulajdonossal.

Lakik: malom-utca 38. sz.

Alapított: 1865-ben.

A legjobb
ZONGORÁK,
pianinók
és
harmoniumok

legolesőbban kaphatók tökéletes jótállás mellett.

HECKENAST GUSZTÁV

hirnoves zongora-eladási és kölesző intézetében,

Budapest, IV., Kigyó-utca 7. szám.

Schiedmaysr és fia, leghiresebb zongorák és Thüringia Organ C. egyedüli képviselője, a világ legjobb és legolesőbb harmoniumai — Árjegyzék ingyen.

A társulat csak rövid ideig fog Sz.-Fehérváron tartózkodni.

Legjobb idomított szabadon és lovagló-paripák.

Olaszországi nagy sport circus.

Igazgató: CORRADINI FERENCZ Turinből.

Székesfehérvárott, a vásártéren, ma és mindennap 8 órakor este

DISZELŐADÁS

egészen új és igen mulattató műsorral.

A jelenkor legkitűnőbb művészei és specialistáinak felléptével.

Csütörtökön, május hó 2-án

nagy high-life előadás

tartatik Mile Helene és Corradini Ferenc igazgató tiszteletére.

Csak háromszor látható!

Csak háromszor látható!

Pénteken, május hó 3-án

cirkusz a víz alatt.

A szünetek a legkitűnőbb magyar bohócok és három Dummer August produkcióival lesznek kitéve.

Saját 15 emberből álló zenekar.

Legyek előre válthatók özv. Riesz Bernátné dohánytözsdejében, Nádor-utca.

Helyárak: Zártzék (számozott hely) 1 frt. — I. hely 70 kr. — II. hely 40 kr. — Karzat 20 kr. — Tíz éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé: Zártzék 50 kr. — I. hely 40 kr. — II. 25 kr. — Karzat 15 kr.

Kegyele pártfogását és számos látogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Corradini Ferenc,
igazgató Turinből.